
Et påskemåltid i Jesu navn – Skærtorsdag aften

Udarbejdet af generalsekretær i Ordet & Israel, Ole Andersen, marts 2002
Redigeret af Kirsten Østerby og Jens Lomborg, Skjern Bykirke 2018.

VELKOMST OG INTRODUKTION

Leder 1: VELKOMMEN til et festmåltid: et påskemåltid i Jesu navn!
Læsninger – påsken i GT og NT, lovsange for at takke Gud og forklaringer

Læsere, hæftet – Legerum

Påskemåltidet er en ældgammel tradition. Det er mere end 3000 år siden, der første gang var nogle, der holdt påskemåltid. Det første påskemåltid blev holdt den sidste aften, israelitterne var i Egypten, inden Moses førte dem ud af slaveriet.

PP 2 Efter udvandringen af Egypten befalede Gud, at israelitterne hvert år skulle holde et påskemåltid til minde om frelsen fra slaveriet i Egypten. Det har de fromme i Israel gjort lige siden.

PP 3 Jesus og disciplene fejrede også påskemåltidet. Sidste gang Jesus spiste påskemåltidet her på jorden, var skærtorsdag aften. Da var Jesus sammen med disciplene, og under påskemåltidet indstiftede han nadveren.

Det påskemåltid, som vi nu skal fejre sammen, foregår i store træk på samme måde som det påskemåltid, Jesus og disciplene fejrede skærtorsdag aften i Jerusalem.

Men vores påskemåltid er ikke et jødisk påskemåltid. Vi er kristne, og vi vil fejre et kristent påskemåltid, hvor vi *både* vil minde den allerførste påske, hvor Gud førte Israels folk ud af Egypten, og den påske for 2000 år siden, hvor Jesus døde for os.

Vi skal læse nogle bibeltekster sammen, vi skal spise nogle sjove ting, vi skal synge og vi skal bede sammen, og så skal vi også have noget rigtig mad at spise.

Midt på bordene står seder-fadet. Det indeholder nogle af de forskellige ting, man spiser under et påskemåltid, og alle tingene har en betydning: **PP 4**

- Kyllingelåret skal minde om påskelammet
- Ægget skal minde om ofrene i templet - særlig festofferet.
- Æblemosen er til minde om den dødelige, israelitterne skulle bruge til at lave mursten af i Ægypten
- Bitre urter (selleri) skal minde om israelitternes hårde liv i Ægypten som slaver
- Persillen skal dyppes i saltvande til minde om de bitre tårer israelitterne har grædt i Ægypten (og salat)
- Det usyrede brød spiser man til påske, til minde om, at israelitterne, da de skulle forlade Ægypten, ikke havde tid til at vente på, at brødet skulle hæve

Leder 2: Programmet bliver i 3 afdelinger:
- læsning, bønner og sange (knap 1 time)
- mad
- læsning, bønner og sange

FORBEREDELSEN INDEN PÅSKEMÅLTIDET

Leder 1: **PP 5** I Bibelen kaldes påsken også for »de usyrede brøds fest«. I hele påskeugen må Israels folk nemlig kun spise usyret brød (brød, der ikke er gæret). Inden man kan holde påskemåltidet, skal man derfor gøre hovedrent og rense alt gammelt brød ud. Påskerengøring er virkelig hovedrengøring. For at være sikker på, at der ikke er noget brød tilbage, der er gæret, har vi brug for hjælp til at finde nogle gemte brødstumper.

Børnene skal finde de gemte brødstumper

Leder 2: Dette bruger NT som et billede på det, vi i den kristne menighed skal gøre:

Læsning 1: 1 Kor 5,7-8

FØRSTE BÆGER VIN – Livets bæger

Leder 2: Nu har vi forberedt os og kan gå i gang med festen. Lad os høre, hvordan Jesus og disciplene begyndte påskemåltidet:

Læsning 2: Luk 22,14-18

Leder 1: Påskemåltidet er et festmåltid. Derfor begynder det med et glas vin. Det vil vi også gøre. Vi hælder op, så alle har et glas vin (eller juice). Når alle har fået hældt et glas op, siger vi i kor en takkebøn for vinen og bagefter drikker vi:

Alle i kor: Lovet være du, Herre vor Gud, verdens konge, som skaber vintræets frugt.

[Første bæger drikkes]

'FORRET'

Leder 2: **PP 6** På Jesu tid var det almindeligt at begynde måltidet med en lille 'forret'. Det kunne være lidt grøntsager, der blev dypet i en dressing. Men påskeaften var det anderledes. Ved påskemåltidet dypede man forretten i saltvand - for at mindes israeliternes bitre tårer under slaveriet i Egypten.

Læsning 3: 2 Mos 2,23-25

Leder 1: 'Forretten' er persille eller selleri. I glassene er der saltvand. Værs'go.

['Forretten' spises]

FORTÆLLINGEN OM PÅSKEN I DET GAMLE TESTAMENTE

Leder 2: Hovedformålet med påskemåltidet er, at vi skal mindes alt det, Gud har gjort i påsken for at frelse mennesker. Derfor skal vi nu høre beretningen fra GT, om dengang Gud frelste Israels folk ud af slaveriet i Egypten.

Læsning 4: 2 Mos 1,8-14

Leder 1: Nu burde vi jo sætte en spand mudder ind på bordene, så vi lave mursten og på den måde mindes det, israelitterne blev tvunget til i Egypten. Men det vil vi nu ikke! I stedet for har vi lavet noget spiseligt »mudder«. Det hedder *charoset*, og det skal vi nu spise for at mindes israeliternes slaveri i Egypten. Der står en tallerken med nogle små stykker usyret brød. Så tager man et stykke brød og lægger lidt charoset på og spiser. I må spise af det, til der ikke er mere.

[Charoset spises]

Læsning 5: **PP 7** 2 Mos 5,1-2

Leder 2: Da Farao ikke ville lade israelitterne rejse, sendte Gud 10 plager ind over Egypten. Dem er der lavet en remse om, og den skal vi lige lære:

Vand til blod og frøers mængde,
myg dernæst Egypten trængte,
bremses, kvægpest, bylders nød,
hagl, græshopper, mørke, død.

Den sidste af plagerne var den mest forfærdelige af dem alle sammen. Den skal vi høre om nu:

Læsning 6: **PP 8** "Bibelen hver dag" – side 53-54

FØRSTE DEL AF LOVSANGEN

Leder 2: Nu har vi hørt, hvordan Gud frelste Israels folk fra slaveriet i Egypten. Derfor skal vi nu lovsynge Gud. Det gør vi først ved at læse en salme fra GT:

Læsning 6: Salme 114

Alle synger: "Farao" (PastaParty)

Alle synger: "Jeg løfter mine øjne til bjerget" (Fællessang nr. 80)

ANDET BÆGER VIN – Frihedens bæger

Leder 1: Nu vil vi fylde glassene igen. Når alle har fået, siger vi igen lovprisningen i kor, og så drikker vi:

Alle i kor: Lovet være du, Herre vor Gud, verdens konge, som skaber vintræets frugt.

[Andet bæger drikkes]

FORTÆLLINGEN OM PÅSKEN I DET NYE TESTAMENTE

Leder 2: Påskelammet reddede israelitterne fra døden i Egypten. Før hørte vi, at NT siger, at »også vores påskelam er slagtet, nemlig Kristus« (1 Kor 5,7). Jesus døde altså som et påskelam for os. Derfor vil vi nu læse om, hvordan Jesus døde i påsken i Jerusalem for snart 2000 år siden:

Læsning 7: **PP 9** Matt 27,33-50

Læsning 8: Es 53,4-7

Alle synger: "Hil dig frelser og forsoner" (DDS)

SPISNING AF USYRET BRØD

Leder 1: Gud befalede Israels folk, at de hvert år ved påskemåltidet skulle spise usyret brød til minde om udvandringen af Egypten. Vi vil også spise usyret brød i aften. Ved hvert bord tager vi brødet og brækker det over i to halvdele. Den ene halvdel lægger vi ind i en serviet og gemmer til senere.

Jødernes børn er ikke meget bedre end vores, derfor var der nogle af dem, som fandt på at stjæle det halve brød, som blev pakket ind i servietten, og gemme det for de voksne. Gad vide, om vores børn kunne finde på det samme?

Børnene snupper afikomen og gemmer den bort.

Præsten: Nu kommer vi til den første del af indstiftelsen af nadveren.

Vi ved ikke, hvordan nadverfejringen har foregået i den første kristne menighed, men i begyndelsen ved vi, at brødsbrydelsen foregik i hjemmene. Senere er den åbenbart flyttet til menighedens midte. I Korintermenigheden var den stadig en del af et måltidsfællesskab, og noget kan tyde på, at de problemer, der var i Korinth, har været en del af baggrunden, for at begrænse nadveren til det, vi kender i dag, nemlig uddeling af brød og vin uden om et egentligt måltid.

I aften skal vi prøve at bevæge os tilbage til den første kristne menigheds tid og lade nadveren være en del af et større måltid.

Først har jeg lyst til at læse et uddrag fra tekst i 2. Mos. 13, som er blevet læst ved enhver jødisk påskemåltid de sidste 2500 år:

*"Moses sagde til Folket: Husk denne dag, da I drog ud af Ægypten, af trællehuset, for med stærk hånd førte Herren jer ud herfra: I må ikke spise syrnet brød.... Når Herren fører dig til **det land**, han lovede dine fædre... skal du følge denne skik i denne måned. På den dag skal du sige til din søn: "Det er på grund af det, Herren gjorde mod **mig**, da jeg drog ud af Ægypten" Det mærkelige ved denne tekst er ikke, at de skulle fejre påske også efter, at de kom til det lovede land. Det mærkelige er det, som de slægtled, der kom til at fejre påsken i det lovede land, skulle sige til deres sønner. Mærkeligt, fordi ingen af dem nogensinde havde været i Ægypten. Det slægtled, der gik ud af Ægypten, døde jo alle sammen i ørkenen. Og alligevel skulle de sige: "Det er på grund af det Herren gjorde mod **mig**, da **jeg** drog ud af Ægypten"*

Det er blandt rabbinere - med god ret - blevet forstået sådan, at enhver jøde op gennem historien, så at sige, var med til udgangen af Ægypten, at enhver jødes historie begynder der, selv om han aldrig har været der.

Sådan er det også for os. Når vi nu fejrer nadver, er det fordi vi også var med på Golgata. Vores historie begynder der, med Jesu død i vores sted. Derfor gælder ordene, som lød dengang, også for os i dag.

Nu skal vi høre hvad Bibelen fortæller om nadveren:

Læsning 9: Luk. 22,19

Læsning 10: 1. Kor. 11,23-24

Præsten: Nu brækker alle et stykke af det usyrede brød

Læsning 11: 1. Kor. 10,17

Alle i kor: Lovet være du, Herre vor Gud, verdens konge, som frembringer brød af jorden.
"Dette er Jesu Kristi legeme"

Præsten: Og så spiser vi brødet.

[Det usyrede brød spises]

MÅLTID

Alle synger: Bordvers («Alle gode gaver«)

[Spisning]

'EFTERRET'

Leder 1: Vi tager det halve brød frem, som vi gemte før, og deler det ud.
[Hvis børnene har 'snuppet' brødet, må det først købes tilbage!]

På Jesu tid sluttede jøderne måltidet med at spise påskelammet. Men påskelammet måtte kun slagtes i templet i Jerusalem, så i dag har vi selvfølgelig ikke noget påskelam. I stedet for spiser vi som 'efterret' et stykke usyret brød.

Når alle har fået et stykke brød, siger vi lovprisningen i kor - og bagefter spiser vi det:

Alle i kor: Lovet være du, Herre vor Gud, verdens konge, som frembringer brød af jorden.

['Efterretten' spises]

TREDJE BÆGER VIN – Velsignelsens bæger

Præsten: Efter at man havde spist, drak man det tredje bæger vin, så nu vil vi igen fylde glassene. Når alle har fået, vil vi høre, hvordan Jesus og disciplene drak det tredje bæger - det er anden del af nadverfejringen. Vi drikker samtidig efter indstiftelsesordene.
Først skal vi igen høre, hvad Bibelen siger:

Læsning 12: Luk. 22,20

Læsning 13: 1. Kor.11,25-26

Læsning 14: 1. Kor. 10,16

Alle i kor: Lovet være du, Herre vor Gud, verdens konge, som skaber vinstokkens frugt
"Dette er Jesu Kristi blod"

[Tredje bæger drikkes]

ANDEN DEL AF LOVSANGEN

Leder 2: Jesu blod frelser os fra dommen - ligesom påskelammets blod frelste israelitterne den første påskemat i Egypten. Derfor har vi grund til at synge lovsange. Matthæus fortæller, at også Jesus og disciplene sluttede påskemåltidet med at synge lovsange, nemlig Salme 115-118 (Matt 26,30). Vi vil også slutte vores påskemåltid ved at lovsynge:

Alle synger: "Hvilken nådefuld Gud, du er" (G-FS 81)

Læsning 15: Salme 116,5-9

Alle synger: "I en stald i Betlehem" (SOS 104)

Læsning 17: Salme 118,14-17

Alle synger: "Skriv dig Jesus på mit hjerte" (DDS)

FJERDE BÆGER VIN – Håbets bæger

Leder 2: **PP 10** Gennem alle årene, hvor jøderne har levet spredt ud over hele jorden, har de hvert år sluttet påskemåltidet med ordene »Næste år i Jerusalem«. Vi er også på vej til Jerusalem, nemlig det nye Jerusalem. Lad os høre om det:

Læsning 18: Åb 21,1-4

Leder 1: Lad os alle mødes i det nye Jerusalem!
Nu vil vi drikke det 4. og sidste bæger vin. Lad os fylde glassene og drikke det, efter at vi i kor har sagt lovprisningen:

Alle i kor: Lovet være du, Herre vor Gud, verdens konge, som skaber vintræets frugt.

[Fjerde bæger drikkes]

Alle i kor: Vor Fader, du som er i himlene!
Helliget blive dit navn,
komme dit rige, ske din vilje
som i himlen således også på jorden;
giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld,
som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke ind i fristelse,
men fri os fra det onde.
For dit er Riget og magten og æren i evighed! Amen.

Alle synger: "Store og mægtige er din gerninger" (G-FS 154)